

KOM 140 Piyano

İ.S.BACH

İkisesli Envansiyon Si Bemol majör

Çalışma incelemesi

Görsel olarak bile eserin temasının çok hareketli, geniş (oktav) diyapazonlu, büyük boyutluluğunu görmekteyiz. Ayrıca, ritmik kontrast da görülmektedir (hızlı 32'lik notalara karşı 16'lıkların yavaş casına akışı).

ÖRNEK

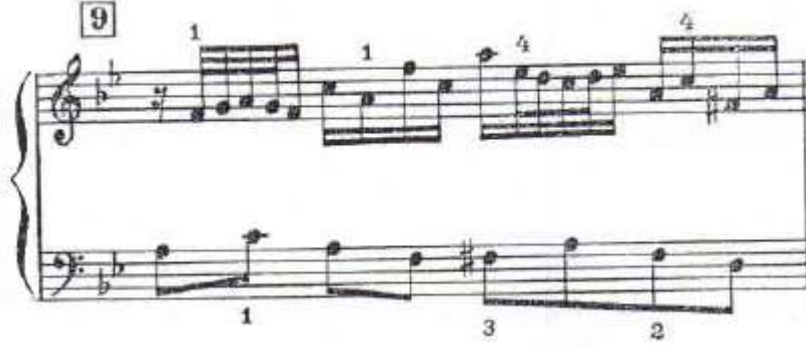
İkinci motif eserin içeriğindeki temanın aktif, geniş adımlarının kısıtlamasını da altılı intervala (aralık) inmesini görebiliriz.

Temanın kontrastlı içeriğinde sürekli devinim, hareket, ileriye yönelik yürüme vardır. *Grupetto* süsüne benzeyen figürasyonla, enerji dolu büyük atlamalarla sesler birbirini takip eder. 32'lik notaların amacı beşli aralıklara atlamaların hazırlığını sağlamaktır. Çalışma aşamalarında 32'lik notaları kaldırarak ve sadece genel çerçeveyi takip etme seslerin birbiriyle "konuşmasını" duyurmakta yardım eder. Bu süreçte envansiyonun canlı, iradeli esnek ve kantilen karakteri daha net ortaya çıkar. İki sesi diyalogu ana ton, sonra Subdominant ton, daha ileri de ise Dominant tonda geçmesini takip edebiliriz. Zor yönlerden biri bu eserin temasında canlılıkla beraber şarkı söyler gibi çalmayı, ritimde kusursuz, pürüzsüz akış sağlamaktır. Aynı anda da yokuşlarda dinamik gerilim, inişlerde ise sakinleşme ifadesi verilmelidir.

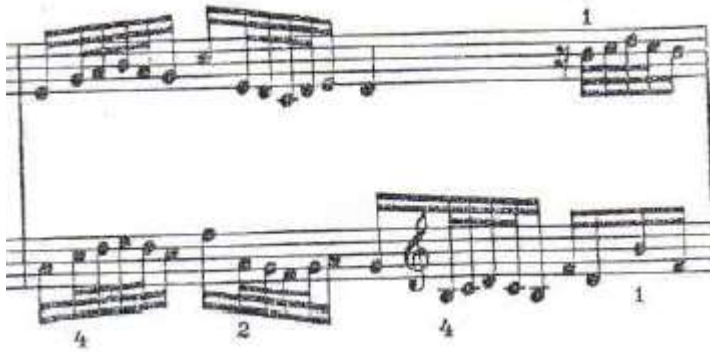
Bas partisindeki sekizlik notaların ağırca, sakin, düzgünce akışı canlı sağ elin temasına kontrasttır. Motif ikinci sekizlik ten başlar ve çeyrek notaya kadar ilerler. Sol elin sekizlik notaları legato, yumuşak çalınmalı. Çeyrek nota ise

tenuto, derin, biraz yayık seslenmelidir. Envansiyonun formu üç bölümlüdür. İkinci bölüm dominant tonunda 9.ölçüden başlar, üçüncü bölüm ise 16.ölçüden sonra sıkıştırılmış röpriz şeklindedir.

ÖRNEK

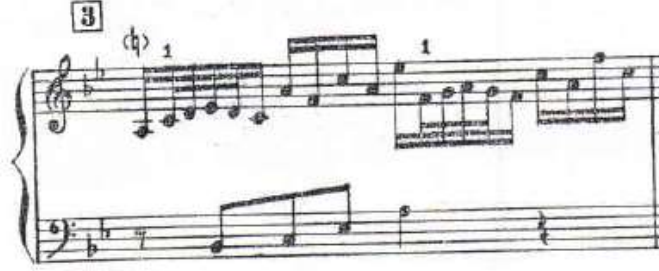
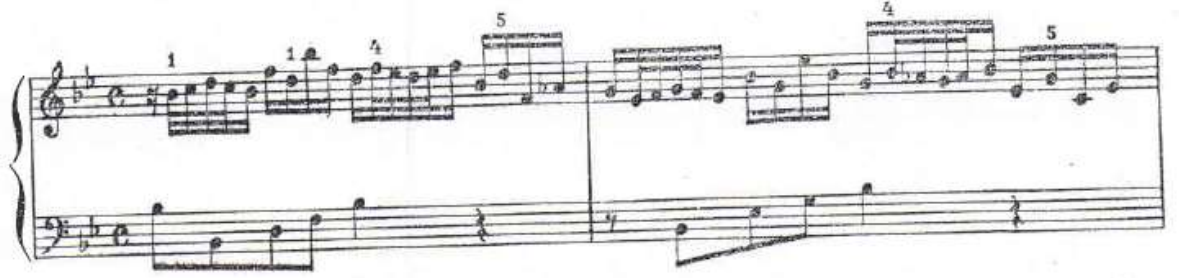

16. ÖLÇÜ:

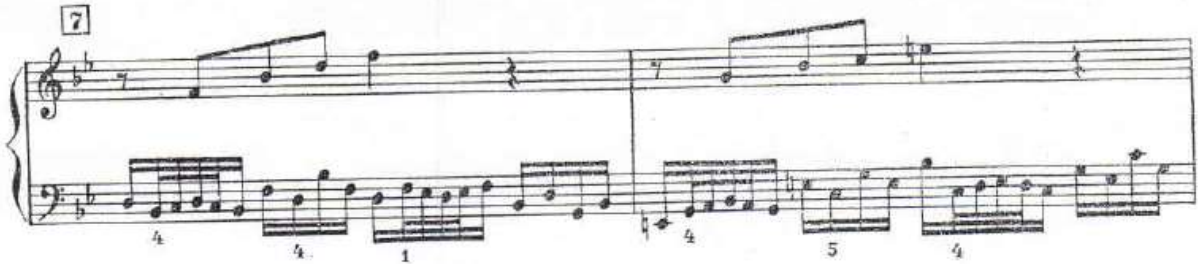
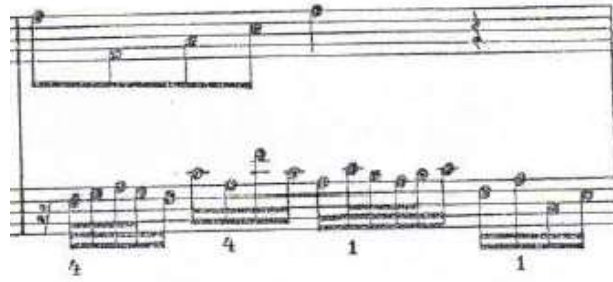

Çalışma sürecinde tematik materyalin ortak olması işi kolaylaştırır. 1. - 3. ölçüler arasında ezgilerin karşılaşması, 6. - 8. ölçülerde ise serbest diyalog vardır.

ÖRNEK

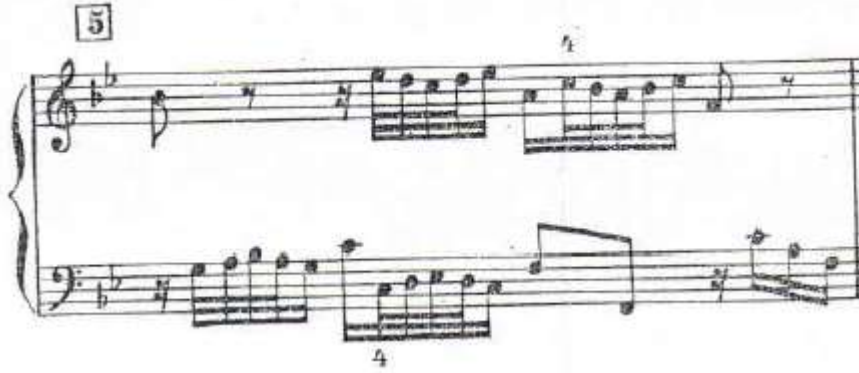
6. – 8.ÖLÇÜLER:

Ama motifin iki kontrast versiyonda: ileri ve geri verilmesi gelişim sürecini gösterir. Aslında temanın gelişiminde zıtlık gelişimi sezilmektedir.

Önce zıtlık sadece bir seste (temada), daha sonra genişleyerek iki ses kapsamakta, ama seslerin arasındaki zıtlık uyumlu zıtlıktır. Daha ileride 5.ölçüde kısa bir çatışma, karşılaşma ve eşit seslenme söz konusu.

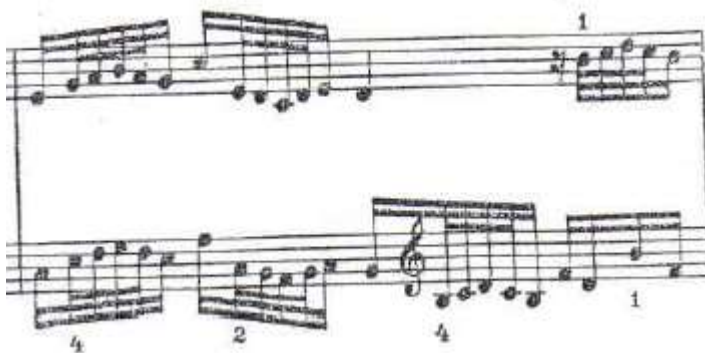
ÖRNEK

Zıtlaşmanın ikinci aşaması daha çok gerginliğe yol açmakta. İki ses de aniden dörtlü ve ya beşli aralıkta değil, direk oktav mesafesinde yukarıya doğru hareket ederler. Bir birinin taklidini yaparak aralarındaki mesafe de açılmaktadır. Zıtlaşma daha ilerler ve bir birinin “sözünü keserek, tartışma” konumuna gelirler. Eserin iç polifonik ve dinamik gelişimi 13.ölçüde kulminasyona götürür. Subdominant armonisi üzerinde zirveye çıkılır.

Burada çözüm noktasını Bach özellikle iki sekvensle sanki geciktirmektedir. Bu bölümde sesler arasındaki ritmik kontrast yok olur, aksine ritmik enerji ve simetri/dengeli aksanlar ile ana tonaliteye doğru 32’lik notalar ile, hatta biraz heyecan verici hızlanma ile 16.ölçüye, röprize varılır. Burada *sempre sostenuto* (acele etmeden) çalmak önerilebilir.

ÖRNEK

Röpriz temanın bas (kalın) sesinde sunumundan başlar. Fakat hemen üst seste biraz değişmiş halde tema aniden müdahale eder. Buna benzer duruma 12.-13. ölçüler arasında da kanonik sekves’de rastlanmıştır. Bu tür *stretto* akışlarda amaç temanın tasdiklenmesidir. Böyle durumda *stretto* röpriz çok enerjik, cesaretli bir tantana ile, *marcatissimo* çalınmalı, son iki ölçüde ide FF seslenmeli.

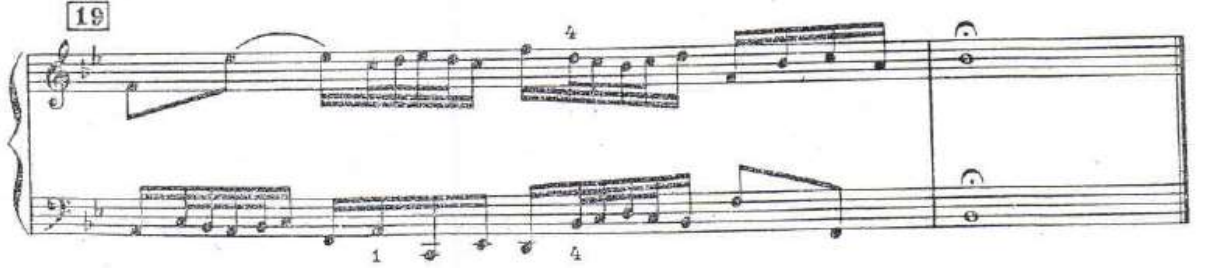
ÖRNEK

Musical score example 13, showing two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The time signature is 4/4. The score is marked with a box containing the number 13. The music consists of a series of eighth and sixteenth notes, with a fermata over the final measure. A circled 'b' is placed above the second measure of the top staff. The number 4 is written below the first and last measures of both staves.

Böylece üçüncü aşamada iki zıt motif eşitlenme duruma gelmekte, yaşadıkları “tartışma, zıtlık” gibi gelişmelere rağmen başlangıç pozisyonu “barış içinde muhalefet” durumuna varılmaktadır.

ÖRNEK

Musical score example 19, showing two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The time signature is 4/4. The score is marked with a box containing the number 19. The music consists of a series of eighth and sixteenth notes, with a fermata over the final measure. The number 4 is written below the first and last measures of both staves. The number 1 is written below the first measure of the bottom staff.